

KIHNU LEHT

VÄLJAANDJA KIHNU VALLAVALITSUS

veebuar 2020 nr 2 (222)

Kihnu tänas ja tunnustas

Vabariigi aastapäeva aktusel tunnustati neid, kes on oma eluaja või viimase aasta jooksul Kihnu jaoks midagi head ja olulist teinud.

Elutöö preemia

Kihnu valla kõrgeima tunnustuse, elutöö preemia pälvis **Liisa Nazarova** austusavaldusena Kihnu vallale elutööna osutatud väljapaistvate teenete eest – panuse eest Kihnu ja mandri vahelise ühenduse pidamise, pärandi säilitamise ning järeltulevatele põlvedele edasiandmise eest.

Kandidaadi ülesseadja on Liisat iseloomustanud nii: Liisal on 33 järeltulijat (5 last, 12 lapselast ja 16 lapselapselast). Ta on üks väheseid kihnlasi – kui mitte ainuke – kellel on nii palju järeltulijaid.

Liisa on ehe kihnlane, kes innustab teisi traditsioonide ja viisi järgi elama. Ta on töötanud 26 aastat Kihnu lennujaamas, olnud pikaajaline folklooriansambli Kihnumua liige ja kirikukoori laulja.

Aasta tegu 2019

Parim eelmise aasta tegu oli **Kihnu päästehoone valmimine** ja selle teo saatis korda Riigi Kinnisvara AS, hoonearhitekt on arhitekt Jaak Huimerind, sisearhitekt Tarmo Piirmets.

Ettepaneku tegija leidis, et kuna saareelanike turvalisus on tähtsaim prioriteet ja head töötingimused motiveerivad päästjaid jätkama sama tublilt või natuke paremini. Riigi kohalolu saarel on ülioluline.

Aasta teo käivitaja oli peaminister Jüri Ratas ja selle eest kuulub talle Kihnu valla siiras tänuavaldus.

Aukodaniku tiitel jäi seekord välja andmata, kuna ühtki kandidaati ei esitatud.

Fotod: Hely Põlste

Vallavalitsus andis välja 16 tänukirja

⌘ MTÜ KIHNU DISCGOLF

Täname vabatahtliku panuse eest saare kettagolfi raja võrra rikkamaks tegemisel.

⌘ SILVIA SOIDE ja naisrühm PITSID PAISTVAD

Täname Kihnu naisrühma esimest korda tantsupeole lennutamise eest.

Silvia sai Pärnu maakonna tunnustusüritusel Noore Hakkaja tänukirja.

⌘ MAARJA PALU

Täname rahvuslikus käsitöös üleriigiliselt silmapaistmise eest.

Maarja sai 2019. aastal Anu Raua stipendiumi ja Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu noore käsitöömeistri preemia.

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia: Maarja Palu juhendaja Kirsti Tuuma sõnul on Maarja senine õppe- ja loometöö silmapaistvalt väga heal tasemel.

„Maarja on avara meelega õppija, tema erialased õppetööd on väga huvitavad, korralikud ja põhjalikult ette valmistatud,“ sõnas Tuum.

„Temaga on suurepärane läbi viia mitmeid eriala esindavaid töötubasid – viimane ühine koostöö oli Viljandi folgil, kus ta õpetas kudruste, Kihnus levinud ehtetü-

bi, valmistamist, olles eelnevalt oma kodusaares selle tegemist süvenenult uurinud-katsetanud,“ lausus Tuum. Juhendaja tõstab esile ka Maarja Palu kihnu aineliisi ehtekavandeid ja hõbedast valmistatud seeriaehete prototüüpe.

„Nendes on sügavuti tajutud traditsioonilisust ja paras annus huumorit,“ lausus ta. Juba õppima asudes soovis Maarja tegeleda Kihnus töötanud kullassepa Peeter Roosilaiu ehtepärandi uurimisega. Täna on valminud teemakohane näitus ja uurimistöö.

⌘ ERHARD OHLHOFF

Täname Sind aastatepikkuse siira, kirgliku ja tingimusteta muusikaarmastuse jagamise eest Kihnus.

⌘ SA KIHNU KULTUURI- RUUM

Täname ürituse Kihnu Mere Pidu 10-aastase järjepidevusega korraldamise eest.

⌘ TAIVI VESIK

Täname koolituste ja õppereiside sarja korraldamise eest Kihnu ettevõtjatele.

Kihnu abivallavanem Taivi Vesik: Koolituste ja õppereiside korraldamise eesmärgiks oli ettevõtjate oskus-

te ja teadmiste parandamine kohaliku kultuuripärandi kasutamiseks oma teenuste arendamisel, uute väljatöötamisel ja pakutavate kvaliteedi tõstmisel.

Koolitused ja õppekäigud olid erineva sisu ja teemapüstitustega, näiteks kohaliku toidu väärtustamine, kohalike toidutavasid järgivate menüüde koostamine, turismipakettide ette valmistamine, – näiteks loodi koostöös pakutav pakett “Tulõ Kihnu käümä” – hinnakalkulatsioonide koostamine, toote ja teenuse disain, graafiline disain, sotsiaalmeediatuurundus jne.

Ühe sarja koolituspäeva ja töötubade tulemusena loodi esimene Kihnu teemamarsruut „Kihnu reesuratas“. Viidi läbi ka esimene Kihnu kodukohvikute päev, millele eelnes tutvumine setode samalaadsete algatustega. (Eesti täiskasvanud koolitajate assotsiatsioon Andras)

⌘ JAKOB JÕGISUU

Täname Sind, julge, sihikindel ja teotahteline aasta õppija, üleriigiliselt silmapaistmise eest.

Haridus- ja teadusministeerium: Aasta õppija Jakob Jõgisuu ei ole lasknud ennast heidutada haruldase raske

haigusega kaasnevast nägemiskaotusest, mis ei võimaldanud tal õpitud arhitektierialal tööd jätkata. Ta leidis endale uued väljakutsed kirjeldustõlke konsultandina. Jakob on loonud Töötukassa toel endale ettevõtte ning annab silmad ette täie terve juures olevatele inimestele.

Lisaks ametialaste uute oskuste omandamisele on Jakob võtnud eesmärgiks võita medal 2022. aasta Pekingi paraolümpiaal suusatamises, mis näitab noore mehe elutahet ja aktiivsust elada täisväärtuslikku elu.

Aasta õppija kõige suuremad toetajad on tema ema Lea ning juhtkoer Life.

⌘ MTÜ KIHNU MERE SELTS

Täname ürituse „Muinastulede öö“ 10-aastase järjepidevusega korraldamise eest.

Kihnu laevameistrite suguvõsast pärit Reet Laos ehk Orisselja Reet sai kodaniku-päeva aumärgi, millega riik tunnustab kanget saare naist Kihnu saare merepärandi kaitsmise, talletamise ja edasiandmise eest.

⌘ MÄNNÄKÄBÄ TIIM

Täname ürituse Männäkäbä maraton 5-aastase järjepidevusega korraldamise eest.

☞ KÄTHLIN PALU

Täname maaelu väärtustamise, kogukonda panustamise ja pärimuskultuuri edendamise eest.

Käthlin sai juulikuus Kurgja talumuuseumis toimunud Carl Robert Jakobsoni konkursil Pärnu Postimehe tunnustuse.

☞ ANNELI MARTSON

Täname vahva kihnukeelse raamatu „Sa^ssu ja sõbrad“ eest.

☞ RIINA SAARE

Täname Sind 9-aastase panuse eest Kihnu erakorralise meditsiini brigaadis.

☞ LAURA JÕE

Täname Sind Kihnu noorte eestvedamise ja juhendamise eest.

Laura sai Noore Hakkaja tänukirja.

☞ NUÕRDÕ KOHVIK

Täname noortekohviku pidajaid Kärolin Lamendit, Keitlin Lamendit, Liis Mätast ja Anna-Maria Lemberit.

Kohvikupidajad said Noore Hakkaja tänukirja.

☞ KIHNU HARIDUSSELTS

Täname vabatahtliku panuse eest Saarte Koolide Pärimuspäevade ja seminari „Liitklasside rõõm-mured“ korraldamisel.

☞ KIHNU KOOL

Täname

- Laheda Koolipäeva korraldamisel
- keskkonnateemalisel ideekonkursil „Mina suudan“ aktiivseima osavõtuga silmapaistmise eest

Lahemat Koolipäeva korraldasid Joanna Kott, Timur Aav ja juhendas direktor Jaan Urvet.

Keskkonnateemalist ideekonkurssi „Mina suudan“ korraldasid Kärolin Lamend, Engel Laos, Anni Mätas ja juhendas õpetaja Hille Umb.

Koolituspäeval õpiti prügi sorteerimist, et oma ökoloogilist jalajälge vähendada.

Pärna Liisa elutöö ja elurõõm

Kõiki piäb tegemä viisi järge – nii on tänavuse Kihnu vala elutööpreemia saanud Pärna Liisa ise talitanud ja oma järeltulevale põlvele õpetanud.

„Miol ond 33 järgläst, kisi ond otsõ miost – ju sie ondkid sie suur tüe,“ viib Liisa jutu kohe oma kõige tähtsamale elutööle. „Mia armasta lapsi lihtsalt. Lapsõd ond mio oma armastus, mio iseloom,“ ütleb ta nii toredasti.

Liisa ise kasvas koos kolme vennaga ja tundis kogu aeg, et ka õde oleks tarvis olnud, kes oleks see päris oma. Ka Liisal endal sündis kõigepealt kolm poega. „Peaasi, et terved,“ mõtles ta rõõmuga, mis aga ei takistanud tal tütart igatsemast.

Siis sündiski Veera. „Eks mina sellepärast sündisin, et Veeral õde ka oleks,“ lisab Veronika naerdes mamma jutu vahele.

Pärast tütarde sündi hakkas Liisa rohkem kõrte kuduma, kodus 12 kõrte korruga ja nii mitu korda, ja tütardele kaasavara muretsema. Sel ajal polnud ju Kihnu naise jaoks väärtuslikku varandust saada, nüüd on kalliseltsi põlled ja rätikud jälle välja ilmunud.

Liisa on kõiki oma lapselapsi hoidnud ja kasvatanud. „Mul on nii hea ema, et mul pole kuskile minemata jäänud. Lapsed olid alati hoitud. Mina ise ei ole nii hea vanaema,“ tunnistab Veronika. Pidevalt oli mammal viis lapselast hoida, kes kõik tema sängi magama tahtsid jääda. „Lapsed olid õigetpidi, mina olin jalutsis teistpidi, aga keegi ei tahtnud mujale magama minna,“ jutustab mamma. Kõigi oma järeltulijate jaoks ongi ta mamma.

Triinu meenutab, et nagu

suure lastekarja puhul ikka, läks õhtuks jaht nii suureks, et magama ei tahtnud kuidagi jääda. Siis pidi mamma lastele natuke kolli tegema ja käega kapi alt krõbistama – see oli natuke hirmus, aga ka naljakas. Õhtuti vanaema laulis lastele ja luges raamatuid ette. „Me kõik oleme mamma sängis kasvanud,“ meenutab Triinu õnnelikku lapsepõlve.

Lapsõd ond mio oma armastus, mio iseloom.

Praegu elab Pärnal koos neli põlvkonda ja huvitavaks „seaduspärasuseks“ on, et peremeheks on seal ikka olnud väimehed. Liisa isa tuli Pärnale koduväiks, sealt edasi on Pärna tüdrukud kaasad leidud mandrilt ja nii kolm põlvkonda järjest.

Kihnu lennujaamas töötas Liisa 26 aastat, mis tähendab, et ta oli mitmele põlvkonna-

le kihnlastele otsene abistaja mandrile ja koju tagasi sõitmisel. „See töö oli mulle väga meelejärgi. Suur pluss oli, et mulle meeldis inimetega töötada ja nendega suhelda,“ kiidab ta oma tööaastaid.

Tütred mäletavad, et nende hommikud algasidki sellega, kui mamma hakkas hommikul kodus telefoni teel *jõlma andma*. Liisa töötas lennujaamas aastatel 1968-1994 ja sel ajal, eriti alguses, kodus telefone polnud, Pärnal oligi üks esimesi Kihnu kodu-telefone. Ilmaandmed sai ta ikka ilmajaamast, tuule tugevust ja suunda lubati endal hinnata, sest lennujaamas oli ilm alati vaiksem kui mere ääres asuvas ilmajaamas.

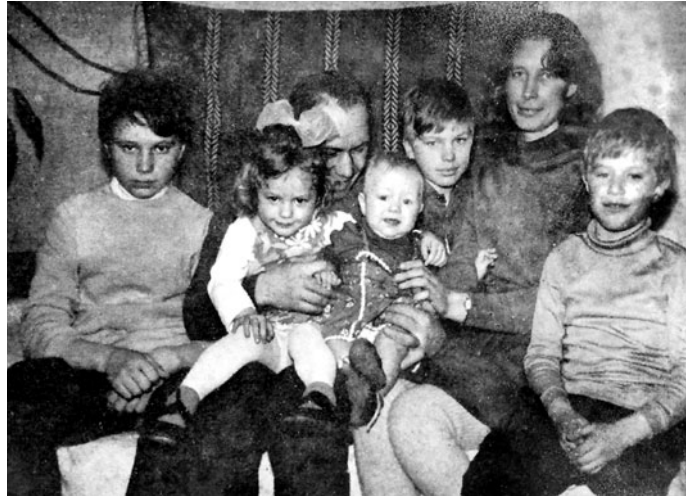
Enne reise algust pidi Liisa lennurajad läbi käima, nende olukorda hindama ja ära märgistama. Tänapäeval kõlab see uskumatult, aga maandumisraja algusesse pani ta maha valge riide ja punase riidega kattis koha, kus maanduda ei tohtinud. Kui tuul palakaid lennutas, pidi naine hoolitsema, et kan-

gad minema ei lendaks.

Eks lennurada pidi lennukite maandumiseks vaba olema, aga oli üks pere, kes oma loomad lennuväljale karjata da tõi ja lehmad lennurajal ringi jalutasid. Seegi kõlab uskumatult, aga seda tuli korduvalt ette, ometi ühtegi õnnetust ei juhtunud. Korra jäi lennuk porri kinni, sest maandus enne seda kohta, kuhu Liisa oli valge riide sätinud. Seegi polnud suurem õnnetus, sest lennuk suudeti pehmest pinnasest välja tõmata.

Tolleaegset lennukorraldust iseloomustab reeglite väga leebe tõlgendamine või siis lausa nende peale vilistamine. Või kuidas siis nimetada seda, et piloot Nikitin lubas rooli oma teismelise poja, kes lennukitäie inimesi mandrile sõidutas, kui papast lendur ise kõrval istus. Juhtus sedagi, et Liisal oli lenduriga kokku lepitud, missugune ilmateade keskusesse öelda – see sõltus sellest, kas lendur tahtis tulla või mitte. „Oi, meitel olid kangõd lendurid,“ meenutab naine. Vaid mõni üksik tollastest pilootidest oli eesti rahvusest, lennukit juhtisid sel ajal venelased ja töökeel oli vene keel.

Inimesi aga maha ei jäetud, kui lennuk sõitis, võeti aga kõik soovijad peale „Lennuk topiti täis, raske oli ju mandrile pääseda, lapsed käisid linnas koolis,“ jutustab Liisa. Kui istekohti ei jätkunud, seisti külj-külje kõrval püsti nagu Kopli trammis. Li-

sa mäletab korda, kui pardale võeti 27 inimest. Seda 12-kohalises lennukis! „Kontrollid ei käinud kunagi, ma ei tea, mis siis oleks saanud,“ mõtiskleb Liisa.

Lennujaama vana hoone oli ahjuküttega sara ja Liisa ülesanne oli see soojaks kütta – ta lõhkus puid, tassis teisele korrusele ja küttis ahjud. „Ei tea, kelle tehtud need ahjud olid, hoone läks alles siis soojaks, kui tuli koju minna,“ meenutab kange naine. Kui ahjud ümber ehitati, läks olukord paremaks. Ooteruum oli allkorrusel, aga inimesed kogunesid ikka üles tööruumi, sest kuna Liisale ju meeldis inimestega suhelda, meeldis neile ka Liisaga.

Eks külmal ajal oli seltsis soojem ka. „Ükskord oli nii külm talv, 30 kraadi, et istusime minu toas ja toppisime oma jalad ahju sooja,“ naerab Liisa. Teine kord käre da pakasega tundis ta, et keegi jookseb mööda jalgu üles – jaamahoone oli nii külm, et

hiir tuli kõrdi hanna alla sooja.

Paremaks läks olukord, kui Pärnu ülemus Kihnu lendas, aga tagasi ei saanud ning Pärnale öömajale jäi. Hommikul marssis ta oma kingade ja niidisokkidega läbi lumehangede ja lennujaamas lennukit oodates sai linnamees teada, mis õige külm tegelikult tähendab. Pärast seda saadeti Kihnu lennujaama kohe elektriradiaatorid. „Eks mamma tegi puskut ka, vedas ülemuse neid teid pidi, kus suuremad hanged olid,“ itsitab Veronika.

Nii et lennujaamas oli töö väga mitmekesine – kui lennuk kaubaga tuli, laadis Liisa kaupa maha (lendurid aitasid ka!) ja tegi ka raamatupidamist.

Enne lennujaama töötas Liisa mõnda aega villavahetajana. Kuigi suhtlemist oli ka seal, oli villavahetuses liiga palju arvepidamist ja aruandlust, kõik kogused pidid grammi pealt klappima, mui-

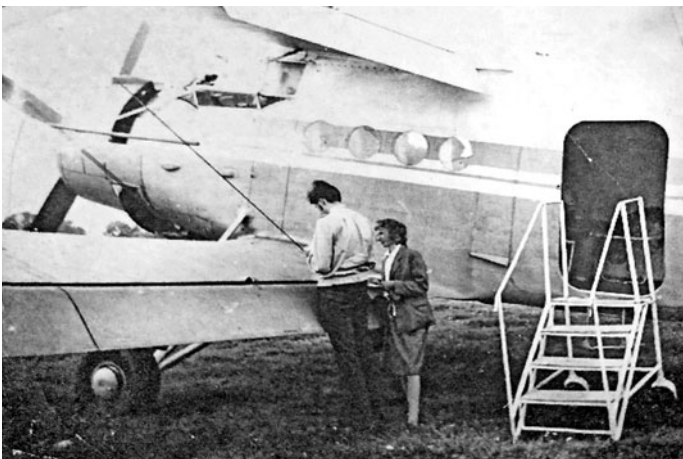

du pidi uuesti ümber tege ma. Sel ajal muretsetes pereema kudumismasina ja suure pere kampsunid, karupüksid ja põlvikud valmisid kiiremini kui varrastel kududes. Liisa kudus ka paljudele teistele kihnlastele.

Kõige selle töö juures vajas hoolitsemist viie lapsega pere. „Miol olid kua kodosõd tüed tehtud,“ lausub töökas naine.

Aga ikkagi jõudis Liisa laulda kirikukooris ja oli ansambel Kihnumua liige. Kirikukooris laulis ta noorena, pärast seda, kui vend 18-aasatselt suri ja siis jälle, kui lennujaamast ära tuli. Nüüd on mammal hea meel, et mõlemad tütreid laulavad kirikukooris.

Ansambel Kihnuma pakkus tööle vaheldust ja laulurõõmu. „Miol oli iä mies, lubas miol kõikis käüä, õppis leh-mä lüpsmisege ää. Mõni mies oli siokõ, et ei lubas,“ räägib Liisa. Koos Kihnumuaga sai ka reisida, kaugem esinemine

Fotod: erakogu

oli Moskvast.

Oma hea mehe Jüri sai Liisa nii, et noormees oli Kihnus sõjaväes ja heitis tüdrukule silma. Pärast ajateenistuse lõppu abielluti ja koliti aastaks Kuibõševi (praegu Samara). Ei, noortel ei olnud plaani Venemaale elama jääda, mindigi ajutiselt, et elu mujal näha. „Nüüd sie elu kua nähtüid!“ Mehele meeldis Kihnus, ta õppis (lisaks lüpsmisele) ära kohaliku keele ja kodune keel oligi kihnu ja eesti keel.

Triinu on terve elu mammaga koos elanud ja temale mõeldes tulevad tal kõigepealt silme ette tööd. See, kuidas mamma lehma lüpsis, piima kurnas ja lapsed kõrval ootasid, millal lüpsisoe piim kannu pandi ja juua saaks. Meenub põllutöö ja villapesu ning see, et mammaga sai ikka kurjustada, et ta hinge tõmbaks ja tohmi tüed ei tieks. Näiteks villapesuvee lahjendas ja tassis ta pangedega vaarikatele väetiseks. „Tema oli töösuhtes kangekaelne,“ räägib Triinu. Kui mamma põllule läks ei tulnud ta enne koju, kui põld oli rohitud, sest talle meeldis töö ühe jutiga ära teha. „Tal ei olnud aega lõunale tulla ega vett juua ja kui siis tuli, oli väsinud ja tapetud,“ räägib Triinu. Selle rabamise kõrvalt tegi ta lastele magustoite, roosamannat ja muud head söömist.

Kui küsin, mida Triinu mammalt kõige rohkem õppinud on, ütleb noor nai-

ne kohe mamma õpetuse, et kõike tuleb teha viisi järgi ehk nii, kuidas on õige ja kuidas neid töid tegema peab. Väljend *viisi järke elämä* on Pärna peres tihti kasutuses, mõnikord küll naljaga pooleks, aga tõetera on seal alati sees.

Kui Liisa saaks praegu midagi teisiti teha, ta enam nii ei rabaks. „Tüe tegemine tulõb õigõl aal järke jät-tä,“ tahaks ta ka teisi manitseda. Praegu on suvel 82-aasatseks saanud mammal liikumisega raske. „Ma ikka vist peaks rohkem proovima,“ ütleb ta.

Tööd tehes pole ta seda kunagi raskeks pidanud. Hoopis raskem on, kui tööd enam teha ei saa. „Kõegõ ullõm ond elädä sedäsi kui enäm vardu kudu-da sua'mtõ,“ on ta tuimaks jäänud käte pärast tõsiselt õnnetu. „Minu moto on nüüd: loodan, et hullemaks ei lähe,“ on naine ikka optimistlik.

Veronika leiab, et kui-gi mamma elu pole kerge olnud, on ta alati elurõõmus olnud, oma lapsi palju aidanud ja annaks neile oma hinge tagant kõik. Lapsed on ta tööle pannud ja tänu sellele saavad kõik oma eluga hakkama. „Oleme ikka kiruda ka saanud, ega viit last ainult präänikuga kasvata,“ lisab tütar. Aga elurõõm on Pärna Liisat kõikide tegemiste juures saatnud.

Anu Saare

Viimane kutse fotokonkursile

Koos Eesti Vabariigi juubeli-perioodi lõppemisega lõpeb ka Kihnu Muuseumi pildikonkurss „Eesti Vabariik - 100. Elu Kihnus 2018-19“

Ootame pilte, mis vastaksid küsimusele „Kuidas elati pisikesel Kihnu saarel 2018 - 2019. aastal?“

Teatavasti oli elu Kihnus esimesel omariikluse perioodil väga raske ja pilte sellest ajast on kahjuks ülivähe. Täna sel päeval on pildistamise võimalus pea kõigil olemas.

Kutsume üles jäädvustama Kihnu elu, et tulevastel põlvkondadele oleks palju pilte, mis kirjeldaksid tänaste kihnlaste tegemisi, et nende abil saaks võrrelda ja analüüsida elu Kihnus erinevatel aegadel, erinevate võimude ajal.

Foto juurde peab olema märgitud foto autor, kus ja millal on pilt tehtud ning fotol olevad isikud ja/või

sündmused. Kihnu loodus ja vaated on samuti muutumises ning väärt pildistamist.

Fotosid oodatakse digitaalselt tif või jpg failidena. Fotosid võib saata meilile muuseum@kihnu.ee või tuua mälupulgal.

Konkursil osalenud pildid arvatakse Kihnu Muuseumi fotokogusse. Foto kasutamisel viitab muuseum kindlasti sellele autorile.

Tehke oma fotoaparaadid ja nutitelefoni pildid ja nutitelefoni pildid inventuur, valige välja Kihnuga seotud kõnekad pildid, mis tehtud 2018 - 2019. a ja saatke Kihnu Muuseumi fotokonkursile. Saamise tähtaeg on 15. märts 2020.

Kõikide osalenud piltide seast valib žürii välja peaauhinna ja äramärgitud tööd. Auhinnafondis on 500 eurot. Parimatest fotodest koostatakse näitus ja kalender.

Konkursil osaledes jätab endast jälje Kihnu ajalukku!

12. märtsil
Tartus Eesti Rahva Muuseumis
Uksed avatud 9–19

Tule ja veeda meeleolukas päev Üritus on TASUTA

ESINEVAD
Toomas Anni ja Marju Länik

PÄEVAJUHT
Maire Aunaste

Avatud suur messiala
Harivad arutelud
Ühisvõimlemine
Auhindade loosimised

Kõigile osalejatele ERMi külastus 50% soodsam
Pakkumine kehtib 12.03-12.04.2020

maaleht.ee/eakad

Kui ka Sina soovid väljas olla oma ettevõttega, võta meiega ühendust: eakad@maaleht.ee

Kihnus on palju ehitisregistrisse kandmata hooneid

Ehitusseadustiku ja planeerimiseseaduse rakendamise seadusest tulenevalt oleks tulnud korrastada ehitisregistri andmed **2020. aasta 1. jaanuariks**. Seega – selleks kuupäevaks oleks pidanud olema **kõik looko-hustuslikud ehitised** (kõik üle 20 m² ehitusaluse pinnaga hooned) kantud ehitisregistrisse.

Kihnus on ehitisregistrisse kandmata hooneid veel väga palju.

Kinnisvara omanik saab ise ehitisregistrist kontrollida, kas tema omanduses olevad hooned on ehitisregistrisse kantud, logides veebilehele <https://www.ehr.ee>, või pöörduda Kihnu Vallavalitsuse keskkonnanõuniku Kaido Selbergi poole, kes saab abistada hoonete andmete kontrollimisel.

Kihnus on ka selliseid hooneid veel palju, kus ehitise ruumikuju ei ole seotud ehitisregistri kandega (konkreetsed hoonega). Hoone on küll ehitisregistrisse kantud, kuid ruumikuju ei ole kantud. Sel-

le kontrollimiseks tuleks ka keskkonnanõunikuga kontakteeruda.

Kui inimene avastab, et tema hooneid ei ole ehitisregistris registreeritud, siis kõigepealt tuleks kontrollida, kas äkki tema enda valduses või arhiivides on dokumente, mis näitavad ehitise püstitamise seaduslikkust ja mis on mingil põhjusel jäänud registrile esitamata.

Ainuüksi kanne ehitise olemasolu kohta selle püstitamisele õiguslikku alust ei anna.

Kui on teada, et tegemist on ilma maakasutusõiguse ja ehitusloata püstitatud ehitise, siis tuleks alustada vastavate loamenetlustega.

Ortofotode alusel saab kanda ehitise registrisse minimaalsete andmete alusel, aga ebaseaduslikke ehitise ei saa seadustada üksnes kande

tegemisega ehitisregistrisse.

Ehitisregistri kandel ehitise olemasolu kohta ei ole õiguslikku tähendust, seega ainuüksi kanne ehitise olemasolu kohta selle ehitise püstitamisele õiguslikku alust ei anna.

Ebaseadusliku ehitise registrisse kandmiseks tuleb läbi viia loa- või teavitamismenetlus.

Enne 1995. aastat ehitatud hoonete kasutusloa taotlemine

Hoonete registrisse kandmiseks tuleb esitada vormikohane andmete esitamise teatis (www.ehr.ee). Kui hoonetele on tehtud suuremahulisi juurdeehitisi või ümberehitustöid, siis tuleb läbi viia loa- või teavitamismenetlus.

Lisaks teatisele on vaja esitada:

- möödistusprojekt (hoonete puhul mille suurus üle 60 m² ja/või kõrgus üle 5 m)- ehitise koordinaadid (on võimalik seostada olemasoleva hoonete kujuga) kinnitused hoonete ohutusnõuetele vastavuse kohta

a) kutsetunnitusega korstnapühkija akt (kui hoones on küttekeha)

b) elektripaigaldise nõuetele vastavuse tõend (kui hoones on elekter)

c) vee/heitvee lahendus

Pärast 1995. aastat ehitatud hoonete kasutusloa taotlemine

Lisaks hoone ehitisregistrisse kandmiseks esitatud ehitise teatisele koos ehitusprojekti ja hoone koordinaatidega tuleb esitada ka kasutusloa taotlus ja ehitise tehnilised dokumendid kasutusloa taotluse menetluse läbiviimiseks.

Ehitisregistri kanded teeb kohalik omavalitsus kinnisvara omaniku esitatud andmete alusel. Kui kinnisvara omanik ei ole andmeid esitanud, siis omavalitsus ise neid kandeid ehitisregistrisse teha ei saa.

Ehitisregistrisse kandmata hoonete omanikul võivad tekkida probleemid pangalaenu taotlemisel, kinnisvara kindlustamisel jne.

KIHNU VALLAVALITSUSES

- ◆ Kolme isikuga pikendati sotsiaalkorterite üürilepingut,
- ◆ Pilliõppe ringi osalustasu maksuseks kinnitati 10 eurot ühe lapse kohta (üks pill ühes kalendrikuus) ja suure pere soodustus, mille kohaselt rakendatakse suure pere soodustust -50%, kui ühest perest osaleb pilliõppe ringides vähemalt 3 last,
- ◆ Kuulutati välja avalik kirjalik enampakkumine Suaru sadama turuhoone müügipinna rendile andmiseks suveperioodil toitlustusteenuse pakkumiseks;
- ◆ Kuulutati välja kodukohanduse toetuse taotlusvoor (tingimused avaldati eelmises lehes ja valla veebilehel)
- ◆ Tarmo Kauberile väljastati projekterimise tingimused Sinilille 1e

(Lemsi küla) elamu projekterimiseks;

- ◆ August Laosele väljastati projekterimise tingimused Orisselja 1e (Rootsiküla) abihoone projekterimiseks;
- ◆ Elly Karjamile väljastati projekterimise tingimused Urga 1e (Rootsiküla) elamu projekterimiseks;
- ◆ Kihnu Majanduse OÜle väljastati ehitusloa külmavee torustiku ehitamiseks Rannamaale (Linaküla) ja Pähklimeetsale (Rootsiküla);
- ◆ Kinnitati SA Kihnu Kultuuriruumile Kihnu Pärimuskooli bändiproovi juhendajale töötasu maksmiseks eraldatud toetuse kasutamise lõpparuanne,
- ◆ 2019 aasta heade tegude tegijaid tänati 16 tänukirjaga

KIHNU VALLAVOLIKOGUS

- ◆ Vallavalitsusele delegeriti andmekogude asutamine ja nende põhimääruste kinnitamine;
- ◆ Nõustuti Kihnu karjääri maavara kaevandamise loa muutmise (taotlus avaldatud valla veebilehel- üldinfo-uudised ja teated-korrigeeritud Kihnu maavara kaevandamise loa taotlus);
- ◆ Toimus valla 2020. aasta eelarve I lugemine;
- ◆ Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile edastati seisukoht kõrvalmaanteede vallale üleandmise kohta (kättesaadav valla veebilehel- uudised ja teated);
- ◆ Majandus- ja taristuministrile esitati pöördumine seoses Kihnu-Munalaiu-Kihnu parvlaevaliini rahastamisega (kättesaadav valla veebilehel- uudised ja teated).

Hajaasustuse programm 2020 ootab taotlusi

Alates 17. veebruarist kuni 17. aprillini 2020. a on võimalik esitada taotlusi hajaasustuse programmist toetuse taotlemiseks.

Taotlus tuleb esitada taotlusvormil paberikandjal või digitaalselt allkirjastatult Kihnu Vallavalitsusele

Toetuse suurus on majapidamise kohta 6500 eurot ja taotleja saab olla füüsilise isik.

Taotlusvormid on kättesaadavad Riigi Tugiteenuste Keskuse kodulehelt <https://www.rtk.ee/toetused/toetuste-rakendamine/elukeskkond/hajaasustuse-programm>

Programmist eraldatud toetuseks loetakse ka ajavahemikus 2015 – 2019 hajaasustuse programmist saadud toetuse summa. Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peab kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest kuludest.

Taotlus esitatakse iga toetatava valdkonna kohta eraldi ja iga toetatava valdkonna kohta saab toetust taotleda viieaastase perioodi kohta ühel korral.

Taotlus koosneb taotlusvormist ja alljärgnevatest kohustuslikest dokumentidest:

- 1) taotlusvorm
- 2) projekti eelarve (arvutamise abimees)
- 3) projekti tegevuste kirjeldus sõltuvalt projekti valdkonnast: veesüsteemid; kanalisatsioonisüsteemid; autonoomne elektrisüsteem; juurdepääsuteed
- 4) oma- ja kaasfinantseeringut tõendav garantiikiri;
- 5) vastavalt projekti tegevustele ehitusluba, ehitusteatis või hajaasustuse programmi määruse § 6 lõikes 6 nimetatud keskkonnaministri 9. juuli 2015. a määruse

nr 43 § 3 kohane kooskõlastus;

6) veevarustussüsteemide valdkonna projekti puhul joogivee kvaliteeti tõendav analüüs ulatuses, mida peab vajalikuks Terviseamet.

Seda juhul kui projekti eesmärk on hetkel kasutatavast veevarustussüsteemist saadava joogivee kvaliteedi parandamine, veetorustiku rajamine olemasolevast kaevust või sinna pumba paigaldamine või olemasoleva kaevu asemele uue rajamine põhjusel, et olemasoleva kaevu vee kvaliteet ei vasta joogivee nõuetele;

7) veevarustussüsteemide valdkonna projekti korral, kui projekti elluviimist rahastavad lisaks taotlejale ka kaastaotlejad, kaastaotlejatega sõlmitud notariaalne tähtajatu veekasutuskord;

8) kaks võrreldavat hinnapakumust (kui võrreldavate hinnapakumuste esitamine ei ole võimalik, tuleb esitada sellekohased põhjendused ja hinnakalkulatsioonid);

9) notariaalne kokkulepe realservituudi seadmiseks, mille kohaselt kinnistu omanik on kohustatud taluma tema kinnistut läbivat veevarustus-, kanalisatsiooni- või autonoomset elektrisüsteemi või juurdepääsuteed, kui rajatav või parendatav juurdepääsutee, veevarustus-, kanalisatsiooni- või autonoomne elektrisüsteem läbib mitut kinnistut;

10) korterelamute puhul teiste korteriomanike kirjalik nõusolek.

Punktides 5, 7 ja 9 nimetatud dokumendid võib esitada ka pärast hindamiskomisjoni poolt tehtud taotluse tingimusliku rahuldamise otsuse tegemist.

Taotlus esitatakse iga toetatava valdkonna kohta eraldi.

Programmi tingimused:

- Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maapiirkonnas asuv majapidamine.
- Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.
- Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.
- Projektil võib olla ka kaastaotleja(id). Kaastaotlejale kehtivad samad tingimused, mis taotlejalegi.
- Taotluse esitamise päeval peab eelmise toetuse kasutamise aruanne olema kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud.
- Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2021.
- Toetust on võimalik taotleda kohalikest omavalitsusest, kes pakuvad taotlejale ka vajalikku informatsiooni meetme tingimuste kohta.

Toetatavad tegevused:

- majapidamise joogivee kättesaadavuse tagamine,
- elamu heitvee nõuetekohase kanaliseerimist tagava süsteemi rajamine,
- aastaringelt ligipäätava juurdepääsutee rajamine,
- leibkonna vajadustele vastava autonoomse elektrisüsteemi rajamine (tingimusel, et majapidamine ei ole liitunud elektrivõrguga).

Kontaktisik
Kihnu Vallavalitsuse
Keskkonnanounik
Kaido Selberg
kaido.selberg@kihnu.ee
telefon: 5912 5115

Loodi MTÜ Kihnu Elav Pärimus

◆ Mare Mätas ja Argo Lillese asutasid koos paarikümne mõttekaaslasega Eesti Vabariigi 102. aastapäeva kingitusena MTÜ Kihnu Elav Pärimus.

Uue-Matu Mare sõnul on mittetulundusühingu asutamise eesmärk ennekõike rahvusvaheline suhtlus ja osalemine rahvusvaheliste organisatsioonide töös, koostöö teiste vaimse kultuuripärandi hoidjatega. „Tegu on sellise loomingu ühenduse ehk sõpruskonnaga, mis välja kasvanud Metsamaa pärimustalu Kultuuriklubist ja jätkab nüüd oma tegevust MTÜna,“ selgitas ta.

Verivärskel kodulehel (<https://kihnulivingheritage.voog.com/et>) on kirjas: Mittetulundusühing Kihnu Elav Pärimus (*Kihnu Living Heritage*) on avalikes huvides tegutsev Kihnu pärimuskultuuri huviliste ja põliskihnlaste ühendus. Ühingu eesmärk on eheda pärimuse hoidmine, igakülgne toetamine, esile toomine ja üleilmset tutvustamine. Meie eesmärk on kaasata ühingu töösse kõik Kihnu suuremate suguvõsade esindajad, mälestades seeläbi Kihnu ajaloo suurkujusid.

Muarjakuuss Metsamaal:

6.03 suletud

13.03
Riedeõhtanõ kogosuaminõ

20.03
Kihnu Mere Selts veab eest koos muinsuskaitseametiga merekultuuripärandi arutelu. Arutelule järgneb Mait Segeri ning Olavi Kõrre kontsert!

27.03
Riedeõhtanõ kogosuaminõ

Uksõd lahti kellä 20.00-st!

Märtsikuu sünnipäevalapsed

3. märts

Alma Piisang (Uue – Jappu) 78

4. märts

Elvi Akkermann (Laasi) 73

6. märts

Lidia Kiitt (Muru) 94

Leili Madissoo (Pärdi-Tooja) 70

11. märts

Ene Alavere (Sauendi) 55

17. märts

Elga Köster (Kiusu) 73

25. märts

Arvo Lamend (Vahtra) 50

IÄ KIHLANÕ SII- NING SIÄLPUÕL MERD!

Tulõ pühäbä, 22. muarjakuu päävä kellä ühest Kihnu Muusiumi SAARÕ PÄÄVÄLE!

Rihe Veeda (1906-1984) mälestusõ pääväl riägime Kihnu loodusõst.
Kuulamõ pillimängu ning kohvilava taga tulõtamõ miele
muissõsi sõnu.

Sio Kihnu Kultuuri Instituut

NAISTEPÄEVA STIILIPIDU

Austatud seltsimehed

Kutsume Teid kalurkolhoosi Nõukogude
Partisan üldkoosolekule Kihnu Rahvamajja,
mis toimub

6.märtsil kell 20.00

Päevakord:

1. Uute liikmete vastuvõtmine
2. 1950. a. tööülesannete täitmise analüüs
3. Taidluskollektiivide ülevaatus
4. Normitaitmiste premeerimine
5. Lüpsivõistlus ja muude normatiivide täitmine
6. Jooksvad küsimused

Järgneb meelelahutuslik osa
ansambliga EVEREST
Vägesid juhib Urmas Aruoja
Puhvetis müügil defitsiiti

Pilet 5 eurot,
lastel ja veterani piletit esitajal tasuta

Rikas elab nõnda kuidas tahab,
põllumees nõnda kuidas saab!

kaluritõpääväle pühendet festival

Alates 01. märtsist – 30. aprillini 2020 on EELMÜÜGIS KIHNU MERE PIDU – PASSID!!

PASS eelmüügist:

täiskasvanud 30 eur
pensionärid 20 eur
laps 10 eur (al 7-16 a k.a.),
eelkooliealised tasuta

Ainult eelmüügis:

PEREPASS 65 eur
2 täiskasvanut + 3 last
(tavahind 90 eur)

Kohapeal Kihnu Mere Peol:

PASS (2 päeva)
täiskasvanud 40 eur
pensionärid 30 eur
laps 15 eur

Ühe õhtu PILET
täiskasvanud 25 eur
pensionärid 25 eur
laps 10 eur

Passe on võimalik osta emaili teel
Merepidu0@gmail.com

Palun saatke soov emailiga ja ülekande laekumisel
saadetakse emaili peale kinnitus.
Kinnituse alusel saab Kihnu Mere Peo infoletist käepaelad.

Lisainfo telefonil: 529 4734 (Marju Vesik)

Lisainfo ja piletite müük Merepidu0@gmail.com

MAIT SEGER

20. MÄRTSIL KELL 21.00
KIHNU
METSAMA
PÄRIMUSTALUS

AUTORILAULE LÄBI KOLME AASTAKÜMNE
1990-2020

MAIT SEGER- LAUL JA KITARR
OLAVI KÖRRE- BOUZOUKI,
VIUL, BANDŽO, SITAR,
MANDOLIIN